

ONCOLOGISCH HANDBOEK EN RICHTLIJNEN VOOR DE KLINISCHE PRAKTIJK

1 ACHTERGROND

In het Belgische gezondheidszorgbeleid wordt de afgelopen jaren meer aandacht besteed aan de kwaliteit van zorgen en een meer efficiënte organisatie en samenwerking. Eén van de uitingen daarvan was de ontwikkeling van zogenaamde zorgprogramma's in een aantal gebieden, waaronder de oncologie. De Belgische wetgever heeft de nadruk gelegd op meerdere aspecten in de organisatie van de kankerzorg, zoals multidisciplinariteit, de coördinatie tussen de eerste lijn, het zorgprogramma voor oncologische basiszorg en het zorgprogramma voor oncologie.

Om een dergelijk programma te beheren, is de beschikbaarheid van een multidisciplinair oncologisch kwaliteitshandboek noodzakelijk (KB 21.03.2003). Dit vermeldt het geheel van de structuren van het zorgprogramma, de gebruikte procedures en de organisatorische keuzes. Het College voor Oncologie, gecreëerd om de kwaliteit van de zorgprogramma's voor oncologie te bevorderen, heeft de missie om de ziekenhuizen te ondersteunen in de ontwikkeling van hun handboek oncologie. Bij de uitvoering hiervan heeft het College beroep gedaan op de ondersteuning van het Federaal Kenniscentrum om de bestaande wetenschappelijke literatuur en de buitenlandse ervaringen met betrekking tot dit concept te verkennen en voor de ontwikkeling van de wetenschappelijke basis van de richtlijnen voor de klinische praktijk.

2 DOELSTELLING

Ieder oncologisch zorgprogramma dient een Oncologisch Handboek te ontwikkelen waarin de verschillende aspecten van de oncologische zorg worden beschreven. Om de ontwikkeling van lokale handboeken te vergemakkelijken heeft het College voor Oncologie beslist een nationaal raamwerk te creëren. De lokale zorgprogramma's kunnen dit raamwerk gebruiken als basis aangevuld met lokale gegevens en voorkeuren.

Ook de praktijkrichtlijnen voorgesteld door het College voor oncologie dienen als basisaanbevelingen beschouwd te worden en nog lokaal door elk zorgprogramma vertaald te worden in haar eigen aanbevelingen of klinische paden. Dit is vermoedelijk meest relevant voor interventies met weinig of geen bewijskracht.

3 WETENSCHAPPELIJKE BASIS EN METHODOLOGIE *

Praktijkrichtlijnen vertegenwoordigen een belangrijk onderdeel van het multidisciplinair oncologisch handboek. Vanuit praktijkrichtlijnen kunnen in tweede instantie lokale klinische paden ontwikkeld worden en is het mogelijk om er kwaliteitsindicatoren van af te leiden. Een belangrijke doelstelling daarbij is de vermindering van onverklaarbare zorgvariabiliteit op het vlak van zowel diagnose en behandeling als follow-up. Optimale kwaliteitszorg is zoveel mogelijk evidence-based.

De ontwikkeling van praktijkrichtlijnen volgt een strikte methodologie die begint met een literatuuronderzoek en inventaris van bestaande praktijkrichtlijnen gevolgd door een kritische analyse. In de ontwikkeling van evidence-based aanbevelingen vindt vervolgens een aanpassing plaats naar de specifieke Belgische situatie. In functie van de kwaliteit van de klinische studies die een aanbeveling ondersteunen, konden vervolgens zogenaamde 'grades of recommendation' ingevuld worden. Een wetenschappelijk panel samengesteld uit experts van diverse disciplines geven hun input waarna betrokken wetenschappelijke verenigingen een revisie van de richtlijnen doen.

4 DOELGROEP

De doelgroep is op de eerste plaats de ziekenhuisartsen die in de zorgprogramma's voor oncologie betrokken zijn. Nochtans zullen ook huisartsen en de andere zorgverleners er zeker nuttige informatie terugvinden.

Het handboek evenals de behandelingsrichtlijnen is vrij te consulteren door professionele zorgverstrekkers én het brede publiek waaronder de patiënten.

5 UPDATE

In de oncologie wordt er voortdurend wetenschappelijke vooruitgang gemaakt. Deze wetenschappelijke basis zal dan ook regelmatig bijgewerkt moeten worden zodra er belangrijke nieuwe evidentie beschikbaar is. Een update van de richtlijnen wordt iedere 3-4 jaar voorzien. Indien er in tussentijd nieuwe belangrijke evidentie beschikbaar wordt zal dit op de website aangekondigd worden.

* *Uitgebreide informatie over de gebruikte methodologie is te vinden op de webpagina ['Richtlijnen voor de klinische praktijk'](#) en in het volledige wetenschappelijke rapport op de website van het [Federaal Kenniscentrum](#) (KCE reports 29A en 63A).*